M.

8.

Estomihi - Ötvened vasárnapján, 1950. febr. 19.

"J a k. 3: 13-18."

Keresztyén Gyülekezet! Testvéreim az Ur Jézus Krisztusban!

"Kicsoda köztetek bölcs és okos?" Ha igy intézné valaki hozzánk a kérdést, függetlenül attól, ami igénkben utána következik, akkor lehet, hogy egyikünk sem jelentkeznék. Mert mi nagyon szerények vagyunk, ugye, vagy inkább szerényeknek szeretünk látszani! Magunkban persze megnyugtatnók magunkat, hogy nem tartozunk a nem bölcsek és nem okosak közé: sokat tudunk, boven vannak ismereteink hivatásunk területén, de ezért azon kivül is ügyesek is vagyunk és valahogyan mindig átküzdjük magunkat az élet nehézségein; tudunk is szólni ott, ahol kell, de megtanultuk azt is, hogy hallgassunk. Hogy nem bölcs, hanem balgatag, ezt kevés vagy talán éppen senki sem ismerné be. Azért igen üdvös lesz, ha most meghallgatjuk,

HOGYAN ITÉLI MEG AZ ISTEN IGÉJE, MAGA ISTEN, A BÖLCSESSÉGET?

Ugy lehet, ennek alapján mégis csak kevesen vannak közöttünk a bölcsek és sokan a balgatagok.

1/ Kik tehát a bölcsek? A szelidek. Azok, akik tudnak türni és nem kiáltanak minden legkisebb sérelem elszenvedése után azonnal igazságszolgáltatás után. Azok, akik a békesség kedvéért tudnak igazságtalanságot is elszenvedni, félreismertetést, mellőzést, megszólást, megkárositást. Akik, ha bántják őket, tudnak hallgatni, lakatot tenni a nyelvükre, parancsolni még indulataiknak is. Bölcsek az engedelmesek, akik tudnak alárendeltségben élni, korlátozni egyéni szabadságukat pl. a családban a hitvestársak közötti békés összhang, a testvéri egyetértés érdekében. Bölcsek a megelégedettek, akik nehéz sorsukban is észreveszik és megbecsülik az apró örömöket, amelyek ott lappanganak talán a legkeservesebb emberi életben is, akik nem irigykednek arra, akinek több jutott akár az anyagi javakból, akár a kényelemből, akár testi szépségből vagy erőből, vagy egészségből, akár szeretetből és elismerésből. Bölcsek az irgalmasok, akiknek szeme éppen nem a maguk bajára tapad, hanem nyitva szükségének, mások testi vagy lelki nyomoruságának a meglátására és boldogok, ha reménységet ébreszthetnek ott, ahol halódik az életkedv és bátorság, könnyet törölhetnek, sebet gyógyithatnak, és meggyőzhetnek megkeseredetteket, hogy azért mégsem mind farkasok és kigyók az emberek. Bölcsek a nem kételkedők, vagyis jóhiszemüek, akik éppen ezt a bizakodást az emberekben meg tudják őrizni minden keserü tapasztalat ellenére is és száz csalódás után százegyedszer is ujra tudnak jót is feltételezni másokról, még a leghitványabbról is és ezért sohasem válnak embergyülölőkké. Bölcsek a méltányosak, vagyis igazságosak, akik ha itélniök kell, keresik és megtalálják és a serpenyőbe vetik a mentő körülményeket is. És bölcsek, akik nem hazudnak. Akkor sem, ha hazugsággal eltakarhatnák szégyenüket vagy kivághatnák magukat már kinos helyzetből.

Ezeknek a bölcseknek az életét az ige j ó é l e t n e k mondja. Minekünk a jó életről más fogalmaink vannak. Összekapcsoljuk vele a gondtalanságnak, a külső örömökben való bőségnek a feltevését

És éppen az ilyen jó életnek a biztositására nem nagyon hasznos tulajdonságnak látjuk a küzdelemteljes életben a szelidséget és igazmondást, és az ilyen jó életnek a hiányában természetesnek és menthetőnek érezzük az irigységet. És kevés közmondásban látunk annyi életbölcsességet, mint pl. ebben: "Szemérmes koldusnak üres a tarisznyája." Az ige azonban - láttuk - más életbölcsességet hirdet, a minden vonatkozásban tömött tarisznyának örvendő élet helyett, amelynek biztositására minden eszköz jó, más életet mond jónak. Sőt azok életét, akik nem tartoznak azok közé a bölcsek közé, akiket felsorol és akikről szóltunk, gonosz életnek mondja. Akkor is, ha külsőleg irigylésre méltónak tünik fel.- Nos, testvéreim, ezek után mit mond a szivetek, ha megszólit az ige: "Kicsodaköztetek bölcs és okos? Mutassa meg az ő jó életéből az ő cselekedeteit bölcsességnek szelidségével"? Vajon hány bölcset talál az I s t e n közöttünk, akiket csak a szerénységünk tart vissza attól, hogy ne kérkedjünk az okosságunkkal?

2/ Nagyon tanácsos, hogy őszintén vessünk számot a magunk bölcsességével vagy balgatagságával. Mert itt sokkal többről van szó, mint egyszerüen annak a megállapitásáról, hogy ime, milyen más mértéket alkalmaz a bölcsességre az ige, mint az emberek. Az ige olyan kiméletlenül, hogy kiméletlenebb már nem is lehetne, feltárja a kétféle bölcsesség gyökerét is. A szelidség és annak különféle megnyilatkozásainak bölcsessége Istentől való és Istenhez is köti a bölcseket. Ezért tiszta is. Felülről jön és hirdeti az örökkévaló isteni világ életrendjét. Ahol ilyen bölcsek élik a maguk jó életét, ott jelen van az Isten. Ott a földi világ tisztátalan légkörében megnyilatkozik valami a mennyei világ tisztaságából. Ezért is neveti ez a világ az ilyen bölcsességet és gunyolja és tipródik rajta. Mégis örüljenek a bölcsek közöttünk a maguk kicsufolt bölcsességének. Lehetnek a világ megvetettjei, de Isten áldottjai! És követei és hirnökei annak a másik világnak, amely után mégis csak vágyik mindenki és amelynek a levegőjében mégis csak jól érzik magukat az olyanok is, akik kifelé ugy érzik, hogy nevetniök kell rajta. Ezeknek bölcsességük, a fölényeseké, az erőszakosaké földi. Itt a földön igyekszik eligazodni, a pillanatnyi földi érdektől vezetteti magát. És testi. Annak az embernek a bölcsessége, akit Isten még nem vett munkába. Aki még nem kapott Tőle más szivet, mint amellyel született. Mert az emberi sziv, ha nem érinti az Isten ujja, gonosz sziv, irigy és civakodó, önző és erőszakos. De az ige az ilyen szivről és bölcsességéről mond valami még szörnyübbet, mint azt, hogy testi. Azt mondja róla, hogy ördögi. Azt jelenti ez, hogy az irigy, civakodó, erőszakos és önző ember az ördög hatalmában van és földi bölcsessége az ördög bölcsessége. Hogy nincs ördög? Az ilyen ember, a földi boldogulást minden eszközzel hajszoló okosság a legmeggyőzőbb bizonysága annak, hogy van ördög. Nagyon jó lesz, ha a nagyon "okosak" közöttünk, akik az un. józan eszükre hallgatnak az élet harcában, számba veszik, mire mennek bölcsességükkel. Lehet, hogy sikereik vannak. Talán nyugodtan is alszanak a lelkiismeretüktől. De Istenhez nem juthatnak el sem itt, sem az örökkévalóságban. Az ördögei és az ő eszközei. És övéi az örökkévalóságban. Még ha itt angyali képet mutatnak is. Annál inkább a hazugság atyjáéi. A képmutatás az ő müvészete.

3/ De miért hangzik itt ez az ige a kétféle bölcsességről? Azért, hogy önvizsgálatra ösztönözzön a kiméletlen osztályozás? És - akár meglesz ez az önvizsgálat, akár nem - Isten szine előtt két táborra különittessék ez a gyülekezet, a bölcsekére és a nem bölcsekére, az Övéire és az ördögéire? Igen! Az igehirdetés célja ez az itélettartás is. És legyen dicsőség Istennek azért, hogy itéletet tart az Ő igéjével, amig még itt járunk ebben az életben, mert megmenthet a megváltoztathatatlan itélettől az örökkévalóságban. Akkor tehát a természetes folytatása az eddig elhangzottaknak a kérés, a buzditás, hogy: emberek, térjetek észre, hagyjátok el a hamis, földi, ördögi bölcsességet, hogy mint felülről bölcsek, Istenéi lehessetek mind az örökkévalóságig? Nem! Ilyen buzditás itt nem fog elhangzani. Mert nem volna semmi, de semmi értelme. Alig hihető, hogy akadna közöttünk, aki egy-egy megilletődött pillanatában megdöbbenve és szégyenkezve a szive gonosz tanácsának gyümölcsein, irigységének és erőszakoskodásának gyümölcsein, szentül el nem határozta volna, hogy ezentul majd más lesz, nem lesz irigy, nem lesz civakodó, nem lesz hazug, stb., hanem lesz szelid, kedves, jószivü, igaz, stb. És ugye, hogy nem sok eredménye volt a fogadkozásnak? Hiszen a szivet kellett volna kitépni és helyébe bölcs szivet tenni! Azért nem hallasz majd buzditást, hogy légy bölcs az Isten szerint. Hanem hallasz helyette más buzditást!

Ez az ige a bőjt küszöbén hangzik el, azon a vasárnapon, amelynek óegyházi evangéliuma szerint a Megváltó Jézus Krisztus szenvedésére és kereszthalálára készül: "Imé, felmegyünk Jeruzsálembe és beteljesedik minden az embernek Fián, amit a próféták megirtak." /Lk. 18: 31./ Ennek a beteljesedésnek, megvettetésének, megcsufoltatásának, megöletésének és azután dicsőséges feltámadásának ismerjük legalább elméletben az eredményét. Az apostol a korinthusiakhoz irt első levelében igy foglalja össze: "Krisztus Jézus bölcsességül lőn nékünk Istentől és igazságul, szentségül és váltságul." /I. Kor.1:30. Váltságul! Bocsánatot szerzett minden földi, testi és ördögi bölcsesség kártevése számára. És bölcsességül! Ő az, Aki uj szivet ad. Megszabaditja az embert régi szivétől és az ördögtől. És adja a Maga bölcsességét, a szelidségét, amely Benne lakozott. A buzditás tehát? A balgatagok hivogassák Krisztust! És zárják szivébe igéjét! Az igével majd elvégzi munkáját Ő.

És megindul az életünkben a s z e l i d s é g b é k e s s é g e s m u n k á l k o d á s a, - mint az ige mondja. És ebbe a munkálkodásba egyre több gyümölcs vettetik. Felülről való bölcsesség gyümölcse. Igazság gyümölcse, amelyben gyönyörködik az Isten, amelyet érlel Maga az Isten, amellyel egyre inkább az Isten szivére nő oda a bölcs ember!

Ámen!